

Студенти групи ЕМ 08-2
Царенко Ілона Олександрівна
Фесенко Дмитро Сергійович

Особливості фінансової кризи в Україні та шляхи її подолання.

Економіка ніколи не перебуває у стані спокою. Тому важливою рисою економіки є її нестабільність. Процвітання змінюється кризою або панікою. Національний доход, зайнятість і виробництво падають. Ціни і прибуток знижується, а робітників масово звільняють (зростає безробіття). Врешті-решт досягається критична точка і починається поживавлення. Відновлення може бути повільним або швидким. Воно може бути неповним і ,навіпаки, настільки сильним, що призведе до нового буму. Нова смуга процвітання може означати тривалий, стійкий рівень поживавленого попиту, велику кількість вільних робочих місць, підвищення цін і життєвого рівня. Або вона може означати швидке інфляційне «роздування цін» і зростання спекуляції, за якими настає нова важка криза.

Загалом , світовий економічний досвід свідчить, що розвиток йде не по прямій, а поступово набираючи висоту, при цьому кожного разу ця висота втрачається « падінням в прірву». Окрім того, як показує історія такі спади-підйоми є повторювальними, тобто мають циклічний характер.

Економічний цикл — це сукупність постійних фаз національної економіки — розширення та скорочення обсягів виробництва. Його ще називають циклом ділової активності або кон'юнктурним циклом. [1]

Основу економічного циклу складають періодично виникаючі економічні кризи. Рух виробництва від однієї економічної кризи до початку іншого і називається економічним циклом .

Обґрунтування чотирифазної структури циклу було запроваджено К. Марксом. Графічно це наведено на рис.1, де ОА — загальна лінія розвитку виробництва за певний період; Q — обсяг виробництва; t — час; ВС — ламана лінія руху фаз циклу.[2]

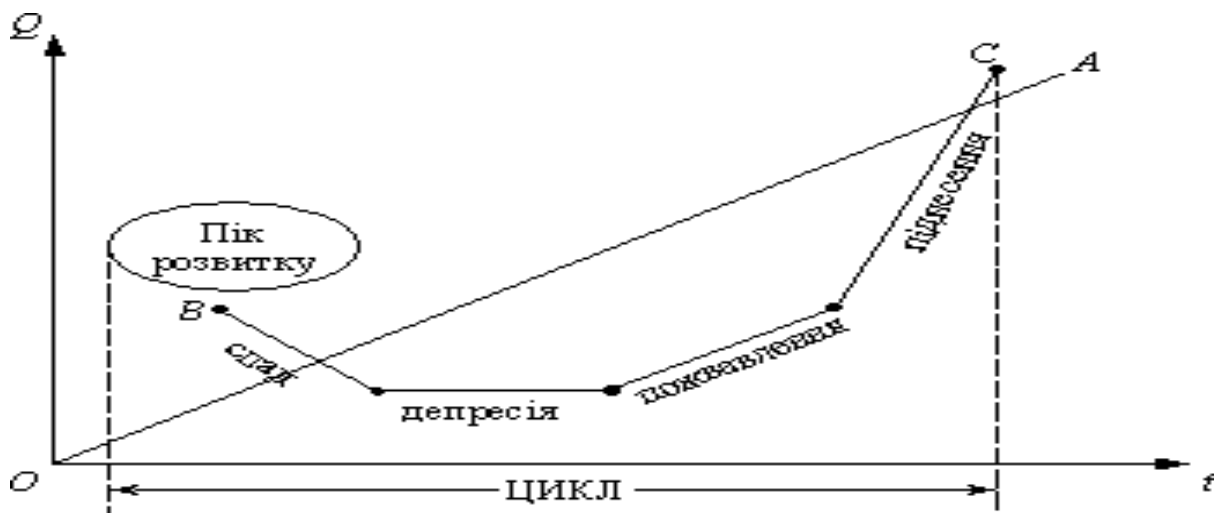

Рис 1. Чотирьохфазна структура економічного циклу за К. Марксом.

Циклічність як об'єктивна закономірність економічного розвитку виявляє себе в різних формах, її можна класифікувати за такими ознаками:

періодичність або довго тривалість;

рушійні сили, які визначають механізм перебігу циклу.

За всю історію свого розвитку людство було свідками ряду економічних криз, які відрізнялись своїми першопричинами, тривалістю, виходами з них. (Табл.1)[3] Але поряд з тим вони мають своє циклічне походження.

Таблиця 1.

Тривалість світових криз і основні сектори втрат

Паніки, кризи і світові депресії	Дати кризи	Тривалість світової кризи	Головна сфера втрат і краху у фінансовій кризі
1	2	3	4
Фінансова криза 1797 року	1797-1800	3 роки	Торгівля і нерухоме майно
Фінансова криза 1819 року	1819-1824	5 років	Банкрутства банків

Фінансова криза 1837 року	1837-1843	6 років	Банкрутства банків, крах валют
Фінансова криза 1857 року	1857-1860	3 роки	Залізниця і нерухоме майно
Фінансова криза 1873 року	1873-1879	6 років	Банкрутство банків
депресія	1873-1896	23 роки	Світова депресія, не дивлячись на величезний підйом в економіки
Фінансова економічна криза 1893 року	1893-1896	3 роки	Залізниця
Криза 1907 року	1907-1908	1 рік	Банкрутство банків викликане новими фінансовими інструментами
Велика депресія	1929-1939	10 років	Глобальна світова фінансово-економічна криза 1929 року Повний крах фондової біржі, банкрутство банків, торгові війни
Фінансова криза 1937 року	1937-1942	5 років	Військові конфлікти, Друга світова війна, скандали Уолл Стріт фактично частина Великої Депресії
Нафтова криза 1973 року	1973-1975	2 роки	В четверо зросли ціни на нафту, інфляція
Криза 1987 року, спад 1990 роки	1987-1991	4 роки	Доларова криза, торгівля програми, неліквідність, нерухоме майно
Криза кульок dot.com	2001-2003	2 роки	Кульки Dot.com, Sep 11, бухгалтерські скандали
Міжнародна фінансова криза 2008-2009-2010	2008-2009 пік кризи, максимум	Криза продовжиться від 1,5 до 2 років	Нерухоме майно, банкрутство банків

З 1825 р. капіталістична система господарства пережила 21 економічний цикл. Перша економічна криза відбулася в 1825 р. в Англії. Перший цикл (рух виробництва від початку попереднього спаду до початку наступного) тривав 12 років і закінчився кризою 1836 р. в Англії та США. Через 11 років криза охопила Англію, США, Францію та Німеччину. Наступна криза (1857) була всесвітньою (охопила більшість розвинутих країн). Такими ж були і кризи 1866, 1873, 1882, 1890, 1900 років.

Найглибшою була економічна криза 1929—1933 рр. Вона супроводжувалася масовими банкрутствами підприємств, колосальним зростанням армії безробітних, втратою дрібними акціонерами своїх акцій.

У США в цей період уряд очолив президент Рузвельт. Широкомасштабне втручання держави в економіку допомогло країні вийти з кризи, у чому чимала заслуга президента.

Економічні кризи відбувалися і після 1933 р., однак їх руйнівний характер був менш відчутним. Це свідчить про значну ефективність державного регулювання економіки.

Схожою по своїй руйнівній силі стала криза 2008-2009 років, яка розпочалася з іпотечної банківської кризи в США, яка призвела до банкрутства великих інвестиційних та комерційних банків з гарною репутацією в різних країнах світу.[4]

Найсильніше ця криза торкнулась країн, що розвиваються і зокрема Україну. Причиною цьому стали декілька факторів: інтеграція в світову економіку - близько 60% ВВП країни, паніка, причиною якої була інформація про банкрутство банків в США та Європі, яка призвела до відтоку грошових ресурсів з банків (дострокові зняття депозитів), це призвело до банкрутства декількох банків. Головною причиною такої вразливості Української економіки до кризи стало те, що валютні надходження в країну в своїй

більшості надходять через експортно орієнтовану галузь важкої та чорної металургії, в якій зношеність основних виробничих фондів (ОВФ) сягає 40-60%, це сприяло зниженню конкурентоспроможності нашої продукції на міжнародному ринку, і до того ж з початком кризи розпочалося різке падіння цін на металургійну продукцію (майже у 2 рази). [5]

Отже, Україна, економіка якої і так досить нестабільна зазнала значних втрат, спричинених кризою. Окрім неспроможності промислового та аграрного секторів гідно представляти країну на світовому ринку, над Україною тяжіє і значний зовнішній борг. Але причиною того, що наша країна є однією з найбільш уражених світовою фінансовою кризою держав, є не лише зовнішні, а в більшій мірі й внутрішні фактори. Це свідчить про те, що економіка України повинна розвиватися інноваційно-інвестиційним шляхом.

Підсумовуючи вище сказане, можна сказати що функціонування ринкової економіки, як і будь-якої економічної системи, не є рівномірним і безперервним. Економічне зростання час від часу чергується з процесами застою та спаду обсягів виробництва, тобто зниженням усієї економічної (ділової) активності. Такі періодичні коливання свідчать про циклічний характер економічного розвитку. Тобто циклічність — це об'єктивна форма розвитку національної економіки і світового господарства як єдиного цілого. Інакше кажучи, це закономірний рух від однієї макроекономічної рівноваги в масштабі економіки в цілому до іншої.

Оскільки характерна риса циклічності — це рух економіки не по колу, а по спіралі, то вона є формою прогресивного її розвитку. За сучасних умов циклічність можна розглядати як один зі способів саморегулювання ринкової економіки.

А що стосується України, то їй потрібно трансформувати у національний сектор економіки зарубіжний досвід виходу з кризи. Але попередньо потрібно усунути політичні протиріччя в усіх вертикалях державного управління.

Список використаної літератури:

1. Макконнел К. Р., Брю С. Л. Экономикс: принципы, проблемы и политика. — М.: Республика, 2005. — 785 с.
2. Дзюбик С. Д., Ривок О. П. Основи економічної теорії. — К.: Основи, 1994. — 297 с.
3. Стежко Н.В., Вплив глобалізації на поширення кризових процесів в міжнародній економіці. // Матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції "Україна на шляху соціально-економічних перетворень в умовах глобалізації". Зб. наук.статей. Випуск 8. Кіровоград, КНТУ, 2009. - 493 с.
4. Фесенко М., Глобальна економічна криза: причини та наслідки. // Зовнішні справи, №12, 2008: - с. 26-34.
5. <http://uk.wikipedia.org>